

Total No. of Printed Pages—7

1 SEM FYUGP GECSNS1

2025

(November)

SANSKRIT

(Generic Elective Course)

Paper : GECSNS1

(Scientific Elements in Sanskrit Literature)

Full Marks : 60 (80 for 2023 Batch)

Time : 2 hours (3 hours for 2023 Batch)

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

UNIT—I

(Scientific Elements in Vedic Literature)

(Marks : 18)

1. Answer the following questions : 1×3=3

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is the meaning of the word 'Veda'?

'বেদ' শব্দৰ অৰ্থ কি ?

(2)

(b) How many Vedas are there in Vedic literature?

বৈদিক সাহিত্যত বেদ কেইখন আছে ?

(c) Which is the oldest Veda in Vedic literature?

বৈদিক সাহিত্যত আটাইতকৈ প্ৰাচীন বেদ কোনখন ?

2. What are the six Vedāngas?

ছয় বেদাঙ্গ কি কি ?

3. Write a summary about scientific elements reflected in the Vedas.

বেদত প্ৰতিফলিত হোৱা বৈজ্ঞানিক উপাদানসমূহৰ বিষয়ে এটি সাৰাংশ লিখা।

Or / অথবা

“Veda is the source of modern science.” Explain the statement.

“বেদ আধুনিক বিজ্ঞানৰ উৎস।” উক্তিটো ব্যাখ্যা কৰা।

4. Write a short note on mathematical science developed in ancient India.

প্ৰাচীন ভাৰতত বিকাশ ঘটা গণিত-শাস্ত্ৰৰ ওপৰত এটি চমু টোকা লিখা।

(3)

UNIT—II

(Astronomy in Post-Vedic Sanskrit Literature)

(Marks : 12)

5. Give short answers of the following : 1×2=2

তলত দিয়াবোৰৰ চমু উত্তৰ দিয়া :

(a) Who invented the zero first?

প্ৰথমে কোনে শূন্যৰ আৱিষ্কাৰ কৰিছিল ?

(b) Who is the writer of *Līlāvati* ?

‘লীলাৱতী’ৰ লিখক কোন ?

6. Prepare a note on Astronomy developed in post-Vedic Sanskrit literature. 5

উত্তৰ বৈদিক সংস্কৃত সাহিত্যত জ্যোতিৰ্বিজ্ঞানৰ বিকাশৰ ওপৰত এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰা।

7. Write a short note on any one of the following : 5

Barāhamihira ; Bhāskarācārya.

তলৰ যি কোনো এজনৰ বিষয়ে চমু টোকা লিখা :

বৰাহমিহিৰ ; ভাস্কৰাচাৰ্য।

(4)

UNIT—III

(Medicinal Science in Atharvaveda and Āyurveda)

(Marks : 18)

8. Give short answers of the following questions :

1×4=4

তলৰ প্রশ্নসমূহৰ চমু উত্তৰ দিয়া :

(a) Which Veda is related to medicinal science?

কোনখন বেদ চিকিৎসা-বিজ্ঞানৰ লগত সম্পৰ্কিত ?

(b) What is the name of the book on medicinal science written by Suśruta?

সূক্ষ্মতই লিখা চিকিৎসা-বিজ্ঞানৰ গ্ৰন্থখনৰ নাম কি ?

(c) What is the meaning of the word 'Āyurveda'?

'আয়ুৰ্বেদ' শব্দৰ অৰ্থ কি ?

(d) Who is the author of *Aṣṭāṅga Hṛdaya*?

'অষ্টাঙ্গহৃদয়'ৰ লিখক কোন ?

9. Write a comprehensive note on the importance of Āyurvedic treatment in human life.

10

মানুহৰ জীৱনত আয়ুৰ্বেদিক চিকিৎসাৰ গুৰুত্ব সম্পৰ্কে এটি বহুলাই টোকা প্ৰস্তুত কৰা।

(5)

Or / অথবা

Write a note on origin and development of Āyurveda.

আয়ুৰ্বেদৰ উৎপত্তি আৰু বিকাশ সম্পৰ্কে এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰা।

10. What are the eight branches of Āyurveda?

4

আয়ুৰ্বেদৰ আঠটা শাখা কি কি ?

UNIT—IV

(Plant Science in Sanskrit Literature)

(Marks : 12)

11. Give very short answers of the following :

1×2=2

তলত দিয়াবোৰৰ অতি চমু উত্তৰ দিয়া :

(a) Who is the writer of *Bṛhatsamhitā*?

'বৃহৎসংহিতা'ৰ লিখক কোন ?

(b) Who is the author of *Viśwaballabha*?

'বিশ্ববল্লভ'ৰ লিখক কোন ?

12. Prepare a note about the treatment of different diseases of tree as mentioned in *Bṛhatsamhitā*.

6

'বৃহৎসংহিতা'ত উল্লেখ থকা ধৰণে গছৰ বিভিন্ন ৰোগৰ চিকিৎসা সম্পৰ্কে এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰা।

(6)

Or / অথবা

Write a note on plant science in the *Yajurveda*.

'যজুর্বেদ'ত থকা উদ্ভিদ বিজ্ঞান সম্পর্কে এটি টোকা লিখা।

13. What is Avitattva? Explain.

4

অবিতত্ত্ব কি? ব্যাখ্যা কৰা।

Or / অথবা

Write short note on types of tree mentioned in the *Vṛkṣāyurveda* of Surapāla.

সুৰপালৰ 'বৃক্ষায়ুৰ্বেদ'ত উল্লেখ থকা গছৰ প্ৰকাৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা।

(Additional 20 marks for 2023 Batch)

14. Answer any two of the following : 10×2=20

তলৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Discuss the measures to be adopted for plantation of trees as discussed in *Bṛhatsamhitā*.

'বৃহৎসংহিতা'ত আলোচনা কৰা ধৰণে বৃক্ষৰোপণৰ বাবে ল'বলগীয়া ব্যৱহাৰসমূহ আলোচনা কৰা।

(7)

(b) How many chapters are there in *Carakasamhitā*? What are they? Write briefly about the chapter-wise content of *Carakasamhitā*.

'চৰকসংহিতা'ত কেইটা অধ্যায় আছে? সেইকেইটা কি কি? 'চৰকসংহিতা'ৰ অধ্যায় অনুসৰি বিষয়বস্তুৰ ওপৰত চমুকৈ টোকা লিখা।

(c) Write a note on the concept of chemistry and physics as found in Vedic literature.

বৈদিক সাহিত্যত উপলব্ধ ৰসায়ন-বিজ্ঞান আৰু পদাৰ্থ-বিজ্ঞানৰ ধাৰণাটোৰ ওপৰত এটি টোকা লিখা।
